

Samenvatting Interview Sielke De Mulder

Datum: 12/10/2022

Geïnterviewde: Sielke De Mulder

Ik sprak met Sielke na haar lessen in Kortrijk, voor het Conservatorium. Ik vroeg haar hoe zij de lessen die ik geobserveerd had (een les Plankgastjes (6 & 7 jarigen) en een les Woordatelier (11 & 12 jarigen)).

Ze vertelde me dat deze lessen niet zo goed gingen. Ze was ziek en voelde zich niet helemaal in staat om les te geven. Ze verwoorde het als dat ze minder kan verdragen en meer nood heeft aan rust.

Ze begint gelijk te vertellen over één van de leerlingen uit de les Plankgastjes: Theo. Theo wordt door de groep "grapjes van de klas" genoemd. Geen stout kind, maar wel een kind dat veel aandacht vraagt. Hij vindt de lessen leuk, maar is misschien wat onwennig of wil zich profileren als 'klasc clown'. Deze stappen zijn normaal in een klas Plankgastjes. Deze vorm van chaos hoort bij de structuur van de lessen, namelijk het leren van de regels en de codes.

Bij de andere groep, de klas Woordatelier, was er, volgens Sielke, geen chaos. Ze zijn bezig met het voorbereiden van hun technische proef en ze waren wat "rustiger".

Ik verzeker haar dat ik weldegelijk chaos heb gezien. Ze hebben de teksten zelf gekozen, gaan er mee aan de slag in zelf gekozen groepjes en kiezen ook zelf de verdeling van de tekst. Ze krijgen veel vrijheid, waardoor chaos kan ontstaan.

Sielke noemt dit **een gezonde vorm van chaos**.

Normaal zou deze groep drukker zijn, maar door de aard van de opdrachten die Sielke gaf, was er minder chaos aanwezig.

Ik vraag Sielke naar haar definitie van chaos.

Ze antwoordt dat er, volgens haar, twee soorten chaos zijn:

Productieve chaos en niet productieve chaos.

Productieve chaos is de leerlingen vrijheid en vertrouwen geven om zelfstandig te werken. Er is rumoer, iedereen is door elkaar aan het babbelen maar ze zijn wel bezig met wat de docent hen geeft.

Een buitenstaander zou dit kunnen omschrijven als **chaotisch**, maar voor **de docent en de leerlingen** is dit **niet chaotisch**.

Niet productieve chaos omschrijft Sielke als concentratie die wegvalt. Dat kan door gebabbel van anderen, niet opletten, spelletjes spelen terwijl ze met iets anders moeten bezig zijn...

Het wordt een **storend element**.

Sielke beaamt dat ze chaos **TOF** vindt.

Al zijn er wel voorwaarden aan verbonden: Zo staat veiligheid voorop, al is dat ook een voorwaarde in elke opdracht.

Ze vertelt ook dat juist door een grote en drukke groep op te splitsen in kleinere groepen kan helpen om rustiger te werken!

Deze manier van chaosomarming is iets wat Sielke bijna elke les doet. Er is steeds een klein toonmomentje in de klas en af en toe ook eentje voor ouders. Het hoort bij de podiumkunsten, vertelt ze.

Waarom? Om hen de codes en regels van het theater te leren. Een instructie vertellen kan je blijven doen, maar het zelf ondervinden is beklijft beter.

Hier wordt dus bewust chaos ingezet als onderwijstool! Door de chaos toe te laten, krijgen de leerlingen lessen te leren!

Naast dat chaos leuk is voor Sielke, wordt deze ook artistiek ingezet.

In een les krijgen de leerlingen van Sielke vaak keuzes en vrijheid. Wanneer er gewerkt wordt naar een toonmoment voor de ouders, neemt Sielke het overzicht van het totaalproduct op haar. Dat kunnen ze nog niet goed genoeg, al vertelt Sielke wel dat: "Hoe ouders dat de leerlingen zijn, hoe meer ze dat ook wel durven doen."

Chaos is dus een tool die slim moet worden ingezet als er artistiek gewerkt wordt, zowel qua leeftijd als qua duur van het proces.

Sielke vertelt ook dat haar proces om een toonmoment te maken erg afhangt van de leerlingen zelf. Zij komen vaak met ideeën, die zij verwerkt in het eindproduct waar zij wel de regie in handen neemt. Een puzzel waarvan Sielke de grote hoekjes maakt en zij, de leerlingen, dan zelf weer kunnen invullen. Om zo samen een unieke prent te krijgen.

Deze werkwijze met chaos gebruikt ze zelfs in het regisseren van een vaste tekst. Ze heeft nog nooit alles van tevoren beslist en/of bedacht om met de leerlingen een stuk te maken.

Dit omdat het welzijn van de leerlingen centraal staat. De leerlingen moeten een lange tijd met een stuk en/of een tekst werken. Als zij dit niet interessant vinden, dan werken ze tegen hun zin. Ze luistert meestal naar hun wensen.

Ze worden ook vaak uitgedaagd om net iets te doen wat ze nog nooit hebben gedaan, om zo iets nieuws te leren.

Er wordt hier dus bewust gekozen voor creatieve chaos. Dit zowel bij de docent als bij de leerlingen.

Het moet een **wisselwerking** zijn, volgens Sielke. **Er moet ruimte zijn voor pedagogisch ingezette chaos. Binnen gezette kaders, mag er chaos heersen. Dat is productieve chaos.**

Op de vraag of er een **ideaal tijdsbestek** is voor een voorstelling te maken op deze manier, geeft Sielke een interessant antwoord.

Het hangt af van het kader. Soms kan je al na 4 lessen/repetities een toonmoment hebben gemaakt, soms is dat in 6 maanden. **Het hangt af van het gekozen kader, dat wat de leerlingen aangeven en wat de docent uiteindelijk kiest.**

Chaos is ook wel iets dat Sielke kent.

Zelf is ze vrij chaotisch (ze wil graag een structuur met mapjes maken, maar dat gebeurt niet), heeft twee kinderen en een partner. Dat zijn zeer veel elementen!

Wanneer Sielke zich wil ontspannen, moet de chaos eerst opgeruimd zijn.

Overprikkeling staat dus in de weg van ontspanning! Rust door orde, niet de beste planner.

Chaos is niet negatief, volgens Sielke.

Het kàn, als het niet productief is.

Chaos is soms wel zinvol, al hangt het af van wat je wil bereiken.

Het kan tegen je werken, en soms komen er heerlijke ideeën.

Dit komt wel omdat ze maar 1 uur les geeft aan deze groep per week! Het zou totaal anders moeten zijn als je iedere dag met hen aan het werk bent. Er zou een grotere vorm van structuur moeten zijn.

Ze noemt een voorbeeld: De docent van haar kinderen heeft een onderwijsfilosofie: ieder kind dat hier komt, moet zich heel de dag amuseren. Maar ze moeten wel naar mij luisteren.

Hier zijn makkelijke vormen in te vinden: beginnen met een kring bijvoorbeeld of een stopwoord van de week die niet productieve chaos kan stoppen. Zowel voor de leerlingen als de docent!

Binnenin de structuur, is er ruimte voor chaos. Maar de structuur is nodig voor de leerlingen.

Kan je dan van niet productieve chaos, productieve chaos maken?

Dat kan soms, volgens Sielke, als je ze mee kunt nemen in jouw verhaal, of een spelelement toevoegen. Er moet even een “BREAK” komen om terug te kunnen werken.

Een voorbeeld: Theo is vaak bezig met pippi, kakka en protjes te zeggen. Sielke vertelt dat je deze niet productieve chaos om kan zetten in productieve chaos door daar in mee te stappen! Laat ze even een scheetconcert houden, om er daarna iets anders te kunnen laten doen. Opnieuw een gezet kader geven, dit keer zonder scheten. Dit is wel een dubbeltje dat in de lucht wordt gegooid, zegt ze. Soms kan dat werken, soms helemaal niet.

In een opdracht (rode appel, groene appel, blauwe appel) gooit Sielke onzichtbare appels naar de leerlingen. Zij moeten de appels ontvangen en doorgeven. De moeilijkheid zit er in dat er soms 4 appels tegelijk in het spel zitten!

Dit leert hen om focus te zoeken binnenin chaos. Bewust en actief luisteren!

Er waren veel prikkels tijdens deze opdracht, en deze keer hebben ze de focus gevonden én gehouden!

Omgaan met chaos is dus leerbaar! Hoe meer je er mee werkt, hoe makkelijker het gaat.

Wanneer was het te veel chaos?

Sielke vertelt het verhaal dat ze aan achttien kinderen les moest geven in een kapel, direct na school. Een aantal van hen MOEST komen van de ouders, al vond Sielke dat deze leerlingen beter buiten konden spelen. Daar hadden ze nood aan, niet aan toneelles.

Er waren dus veel leerlingen, waarvan een deel niet wil meespelen, in een zaal die enorm galmt, ouders die niet meewerken, leerlingen die wegliepen waarvan er ééntje iedere week een probleem had dat Sielke moest oplossen waardoor de leerlingen soms even alleen moesten zijn.

Sielke's oplossing toen was om een héél strak kader te maken voor de leerlingen en hen daarbinnen te laten spelen. Een schatkist met steeds het thema/onderwerp van de les in.

Het werkte niet, de chaos was te veel. De klas is ook niet meer ingericht.

De omstandigheden lieten het niet toe om les te geven.

Chaos van de overprikkeling is niet productieve chaos die bepalend kan zijn voor het welzijn van zowel de docenten als de leerlingen.